

CUMA GÜNÜNÜN FAZİLETLERİ

el-Hamdü lillahi Rabbi'l-âlemîn ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ Muhammedin. Ve âlihî ve sahbihî ecmaîn. Ve men tebi'ahu bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Muhterem kardeşlerim Cumanız mübarek olsun. Allah ibadetlerinizi kabul eylesin. Dualarınızı, taleplerinizi, niyazlarınızı, isteklerinizi ihsan eylesin. Sevdiklerinizle beraber cennetle cemaliyle müşerref eylesin. *Men lem yeşkürî'n-nâse lem yeşkürillah.* Kula şükretmesini bilmeyen Allah'a şükretmeyi hiç bilmez. Onun için yapılan iyiliğin kadrini kıymetini bilmek lazım.

Konuşmama başlamadan önce bu mübarek beldeye ismini veren, buralara canını malını her bir imkânını feda ederek Allah yoluna girip Allah yolunda cihat ederek fetihmiş olan fatihlerin, şehitlerin gazilerin, başta Akçakoca hazretleri olmak üzere ve uzaktan yakından şu Cuma gecesinde yatsı namazını bu camide kılmak için şu camiye toplanan siz Müslüman kardeşlerimizin de cümle geçmişlerinin ruhları için; ruhları şâd

olsun, makamları âlâ, dereceleri yüksek olsun diye bir Fâtîha 11 İhlâs-ı Şerîf ruhlarına hediye edelim, öyle başlayalım. Onlar bizden cuma günleri hediye beklerler.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri buyurur ki bir hadîs-i şerîfnde. Bizim işlediğimiz iyilikler kötülükler, yaptığımız işler, a'mâl-i ibâd, salih, her çeşit amellerimiz pazartesi ve perşembe günleri Allahu Teâlâ hazretlerinin dergâhına arz olunur, kulların bunları işlediler diye. Onun için ben de pazartesi perşembe günleri yaptığım işler, fiiller, ameller Rabbimin dergahına arz olunma günü olduğu için oruçlu olmayı severim, buyuruyor Peygamber Efendimiz. Yani pazartesi perşembe oruçları tutmasının sebebini öyle bildiriyor.

a. Cuma Gününün Faziletleri

Cuma günleri de âhirete göçmüş olan annelerin, babaların ruhlarına arz olunur geride kalanların yaptığı işler, evlatlarının yaptıkları. Onlar da o evlatların yaptığı işleri öğrenince “Vay bizim oğlan cami yapmış. Vay

bizim kız řu hayrı işlemiş.” gibi yapılan iyiliklerden sevinirler, hem nurları artar, ziyadeleşir hem de sevinçleri artar. Kötülük yapmışsa dünyadakiler onlar arz olununca da eza görürler. Hani deniliyor ya yarın kabirde atalarının kemiklerini sızlatıyor falan diye. Hakikaten eza görür yapılan kötülüklerden dolayı. Onun için Allah’tan korkun da âhirete göçmüş mevtanızı ezalandırarak işler yapmayın, iyi kul olun diye Peygamber Efendimiz bildiriyor.

Onun için bu Cuma günleri geçmişlerimize yaptıklarımızın arz olunduğu gün olarak önemli. Camide böyle yatsı namazı kılmak güzel. Yatsıyı cemaatle kılan, sabahı cemaatle kılan bütün gecesini gündüzünü ibadetle geçirmiş gibi oluyor. İki mühim vakti camide kıldığı için. Peygamber Efendimiz; sabah namazına, yatsı namazına gayret edin çünkü münafıklar bu namazlara gelmeye gayret gösteremezler diyor. Çünkü gevşektirler, soğuktan korkarlar, karanlıktan korkarlar. Tembellenirler, uykuları gelir falan. Gündüz kılabilirler de bu namazlara gelemezler buyuruluyor. Elhamdülillah yatsı namazını camide kılmamız nasip oldu. İnşaallah sabahı da kılmak

nasip olsun. Gecemiz gündüzümüz ibadet gibi olsun.

Tabii Cuma günü akşam ezanı ile beraber girdi. Gündüze kadar devam edecek, Cuma namazını kılacağız. Akşam ikindiden sonraya kadar bu mübarek gece, gündüz devam edecek. Üzerine güneşin doğduğu zaman parçaları olarak en hayırlı gün Cuma günüdür. En hayırlı gece Cuma gecesidir. Mevlid kandilleri senenin belli günlerinde zar zor insan görüyor, geliyor ama Cuma geceleri her zaman olduğundan bu cuma gecelerinin kadrini bilenlere ne mutlu. Bu gecelerde tabii cuma namazı için hazırlanın. Cuma namazı için hazırlanmanın şekli gusül abdesti almaktır. Gusül abdesti alırsa bir insan,

«اِغْتَسِلُوا يَوْمَ الْجُمُعَةِ، فَإِنَّهُ مَنِ اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ

فَلَهُ كَفَّارَةٌ مَا بَيْنَ الْجُمُعَةِ إِلَى الْجُمُعَةِ، وَزِيَادَةٌ ثَلَاثَةِ

أَيَّامٍ. طَب، عَنْ أَبِي أَمَامَةَ.»

Men iğtesele yevme'l-cumuati fe lehu keffâratü beyne'l-cumuati ile'l-cumuati ve ziyâdeti selâseti eyyâmin.

men iğtesele yevme'l-cumu'ati.

Kim Allah'a inanarak, sevabını Allah'tan bekleyerek gusül abdesti alırsa, camiye gelir cuma namazı kılsa 7 günlük günahı, 3 gün de ilavesi ile yani 10 günlük günahı silinir. 10 günlük günahı affoluyor. Onun için yarın güzelce abdest alarak, güzel kokular sürünerek, temiz elbiselerle camiye erken gelmek cuma için, böyle itibar etmek, hazırlık yapmak uygundur.

Ayrıca cuma günü Kehf sûresi vardır.

On beşinci cüzdeki Kur'ân-ı Kerîm'in tam ortasıdır orası. Kehf sûresini okumak yine 10 günlük günahın affına sebeptir. Onun için o sûreyi de okumalı. O sûrenin faziletinden de mükâfatından da istifade etmeli. Cuma günü hasta ziyareti çok sevaptır. Geçmişlerimizin kabirlerini ziyaret çok sevaptır. Fukaraya sadaka vermek çok sevaptır. Onları da ihmal etmezsiniz. Allah cumanızı mübarek etsin.

Ben yanımda iki kitap gezdiriyorum. Konuları kendim seçersem yanlış anlaşılır diye

böyle kura ile çektirdim, şu sayfayı çektiler
hacı amcalar, okuyorum çıkan hadisi.

b. İki Günah Vardır Ki Cezası Acele Verilir

«بَابَانِ مَعْجَلَانِ عُقُوبَتُهُمَا فِي الدُّنْيَا: الْبَغْيُ،

وَالْعُقُوقُ. ك، عَنْ أَنَسٍ.»

Revâhu'l-Hâkim. *Darü'l-Hadis* isimli ki-
taptan 54. sayfada çıktı. Peygamber *sallalla-
hu aleyhi ve sellem* kaderinize çıkan bu ha-
dis-i şerifte diyor ki; iki tane günah vardır ki,
bâb kapı demek ama, yani iki kapı vardır ki
cezası acele olarak verilir kula. Kapıdan mak-
sat: cins, çeşit. Yani günahın iki çeşidi vardır
ki bazı günahlara Allah hemen cezasını ver-
mez. Tehir eder, belki tevbe edince affeder,
pişmanlık duyunca silebilir. Ama iki tane gü-
nahın cezası hızla acele olarak verilir, iki cins
günahın birisi *el-bağyü* ikincisi *ve'l-ukûk*.
Bağyün, bağâ yebğî, bir kimseye haksızlık
etmek, tecavüz etmek, onun hakkını çiğne-
mek, ona eza cefa vermek mânâsına geliyor.
Asi olmak, yol kesmek gibi şeyler bunun içine

giriyor. Hatta o gibi insanlara bâğî giderler. Yani böyle kötü işler yapan insana mesela namusunu satana falan da bâğî derler. Demek ki böyle bağy, yasak. Tabii bunun yapılmaması lazım.

c. Kul Hakkı

﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَائِ ذِي

1. الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ﴾

Innellahe ye'mürü bi'l-adl. Allah adaleti emrediyor, *ve'l-ihsân*, iyilik yapmayı emrediyor. *Ve îtâi zi'l-kurbâ.* Akrabayı gözetip onlara maddî mânevî yardımda bulunmayı emrediyor. *Ve yenhâ.* Üç şeyi sıralıyor âyet-i kerîme. *Ani'l-fahşâi.* Fuhşiyat, kötü şeylerden, *ve'l-münkeri ve'l-bağyi*, yani aklın ve şeriatın hoş görmediği ve bir de başka insanları ezalandıran, onları zarara uğratan şeyleri yapmayı da yasaklamış Allah. Başkasına zarar

¹ 16/Nahl, 90

veren, başkasının canını yakan zulüm gibi şeyler, onun cezası hemen gelir.

Neden? Şahsî bir iş değil, şahsî bir kusur değil. İnsan şahsî kendi başına bir kusur işlese belki tehir edilecek cevabı, belki affedilecek ama başka insanlara gidince zararı o zaman işin içine kul hakkı giriyor. Kulun âhı geliyor, kulun mazlumluğu ortaya çıkıyor. Mazlumun duasını Allah çabuk kabul ediyor. Hemen kabul eder. Alma mazlumun âhını çıkar aheste aheste. Mutlaka Allah zalimden mazlumun âhını çıkartır. Âhını yani cezasını verir onun. Mutlaka burnundan fitil fitil gelir.

Onun için muhterem kardeşlerim günahların hiçbirini yapmamaya çalışalım ama başkasına zarar veren, zararı başkasını da ilgilendiren, şahsın kendisinde kalmayan günahları yapmamaya daha da dikkat etmeli. Çünkü işin içine bu sefer o kulla helalleşmek meselesi de giriyor. Kolay değil. Onu ya bulursun ya bulamazsın. Adam ya helal eder ya helal etmez. Canı yanmıştır, âhirette seninle hesaplaşırım ben der. Allah şöyle yapsın böyle yapsın, yani beddua eder falan. Ama kul hakkı üzerinize almayın, kulları ezalandırmayın,

cefalandırmayın. Üzmeyin, zulmetmeyin, haksızlık etmeyin. Şahsen yapılan kusurlar gibi değildir bunlar.

Gıybet bile böyledir. Gıybet eden kimse gıybet ettiği kimseyle helalleşecek. “Yâ Rabbi! Affet!” falan demekle olmaz gidecek ona bildirecek. Helalleşecek, aleyhinde konuşuyor onu zarara uğrattıyor, haberi yok. “Ben tevbe ettim.” Tevbe ettin ama zarar ona ulaştı, sen konuştun aleyhte, zarar hâsıl oldu sen şimdi tevbe ediyorsun. Zarar ne olacak? Kırılan dökülen ne olacak, ortadaki zarar? O adamın namusuna gölge düştü, hakkında yanlış şeyler düşünüldü. Herkes ona kızdı bağırdı çağırdı, o ne olacak? İşte ne yapalım ettik bir kere... Git bakalım helalleş. Bir helalliğini al bakalım. Ya verir ya vermez.

Ben akrabadan birisini hatırlıyorum. Küçükken çok dövermiş yeğenini. Sonra yaşlandı anladı hanyayı konyayı. Ondan sonra o dövdüğü yeğeninden özür dilemeye gidiyor. O da vermedi helalliğini, vermem dedi. Ben onu sokağın öbür başında görünce, korkumdan altımı ıslatıyordum dedi affedersiniz. O kadar dövermiş yani o kadar korkutmuş. Şimdi helal

etmem dedi. O zaman dövdü dövdü, şimdi aklı başına geldi, helal et. Etmem, âhirette hesabını istiyorum dedi. Onun için kul hakkı çok mühimdir aman aziz ve muhterem kardeşlerim. Bu nasihat çıktı size. Hiç günah işlememek en iyisi ama başkasına zarar veren günahı işlememek daha önemli. Kul hakkı almamak, başkasını zarara uğratmamak çok önemli, bu bir. Bilmiyorum anlatabildim mi.

d. Ana Babaya Karşı Gelmek

İkincisi de *ukûk*. Ukûk anneye babaya âsi olmak demek. Ukûku'l-vâlideyn derler, ana babaya karşı gelmek. Evlat nasıl olacak? Elini öpecek, ayağını öpecek, anasına babasına hizmet edecek. Duasını almaya çalışacak. Öyle yapmıyor, âsi olmuş bayrak açmış, karşı gelmiş, anasının babasının kalbini kırmış, üzmüş. Bunun da cezası hemen gelir. Patta-dak gelir ceza, yıldırım gibi kafasına iner. Ukûku'l-vâlideyn de çok büyük bir şey. Bir kulun annesinin babasının hayatına yetişip de cenneti kazanamaması çok büyük bir mahrumiyettir.

Neden? Duasını aldı mı Allah onun duasını kabul eder. Cennete sokar, fırsatı kaçırıyor. Kolay bir şeyi kaçırıyor. Ana baba evladını sevmez mi? Sever. Her türlü fedakârlığı yapar. Kuzguna yavrusu şirin görünürmüş. Kuzgun ama anası onu güzel görür. Babası onu güzel görür, sever. Tarafgirdir yani objektif değildir ona karşı. Zaten sevme durumunda olan bir insanın bile sevgisini kazanmamışsa o zaman burnu yerde sürter o adamın.

Annemiz varsa babamız sağsa dua edeceksiniz. Gönlünü alacaksınız, hizmet edeceksiniz, ikram edeceksiniz. Hediye vereceksiniz, nağme yapacaksınız, politika yapacaksınız. Ne yapıp yapıp annenizin babanızın rızasını alacaksınız. Bir evlat annesinin babasının hayır duasını aldı mı babasına şöyle bir rıza gözüyle baktırsa bir köle âzâd ettirmiş gibi sevap alır. Onun için çok önemlidir bu nokta. Anne ve babaya itaatli evlat olmak, duasını almak.

Anneye babaya âsi olmak en büyük, en şiddetli, hemen belasını bulmaya sebeptir Allah'ın tokadının, şamarının gelmesine se-

beptir. Güzel hizmet etmek de en güzel dereceleri almaya ve cennete girmeye sebeptir. Onun için denilmiştir,

«الْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ الْأُمَّهَاتِ. م، د، خَطِّ فِي «الْجَامِعِ»،
وَالْقُضَاعِيُّ، عَنْ أَنَسٍ.»

Annelerin ayağı altındadır cennet. Kaldır bakayım ayağını nasılmış cennet, öyle değil. Yani ayağının altı gibi olacaksın. Ayağına kapanacaksın. İşte orada cennet, o kadar hizmet ve hürmet ettiğin zaman olacak.

Tabii muhterem kardeşlerim Peygamber Efendimiz mi daha kıymetliydi Peygamber Efendimiz'in ashabının gözünde, kendi anneleri babaları mı? Şek ve şüphe yok Peygamber Efendimiz daha kıymetliydi. Hoca mı daha kıymetlidir, anne baba mı? Kendisine din yolunu öğreten hoca anne babadan daha kıymetlidir. Onun için İmam Ali *radiyallahu anh ve kerremallahu vecheh* bana bir harf öğreten beni kendisine köle eder buyurmuş. 15 Köle yapar beni kendisine, kölesi olurum de-

mek yani bana harf öğretenin. Tabii anne babaya hürmetten daha âlâsı, daha üstünü hocaya hürmettir. Bu hürmetlerde dikkatli olalım. Kusurlu olmayalım.

«لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا، وَيُوقِّرْ كَبِيرَنَا،
وَيَأْمُرُ بِالْمَعْرُوفِ، وَيَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ. حم، ت،
طب، هب، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ.»

Bir başka hadîs-i şerîfte böyle buyruluyor. Küçüklerimize merhamet etmeyen büyüklerimizin hakkını yerine getirmeyen bizden değildir. Siliyor Resûlullah defterden. Büyüğe hürmet edecek, İslâm toplumu böyle muhabbetli bir toplum olacak. Böyle olmadığı zaman Resûlullah defterden siliyor. Bizden değildir. Ne kadar kötü bir durum. Buna dikkat edelim bir.

Ondan sonra öbür kitaptan açılmış bir büyüklerimizden evliyaullahtan birinin sözünü okuyacağım. O da İbni Hâcer-i Askalânî'nin *Münebbihât*'ıdır. Güzel bir kitaptır. Birinci

hadîs-i şerîf bu. İlimle meşgul olmak sevap da ondan Cuma gecesinde sevaplı iş yapmış olmak için. Yani gidince hemen yatacak mısınız, belki televizyonun karşısına geçersiniz. Öyle yapmak yerine hadis dinlemek daha iyi.

e. Peygamberimizin Özellikleri

İkinci hadîs-i şerîf.

«إِنَّمَا بُعِثْتُ خَاتِمًا فَاتِحًا، وَأُعْطِيتُ جَوَامِعَ الْكَلِمِ
وَفَوَاتِحَهُ، وَاخْتِصِرَ لِي الْحَدِيثُ اخْتِصَارًا، فَلَا
يُهْلِكَنَّكُمْ الْمُتَهَوِّكُونَ. هَبْ، عَنْ أَبِي قِلَابَةَ مُرْسَلًا.»

Innemâ buistü hâtimen fâtihan ve cevâmia'l-kelimi ve fevâtihahu.

Ebû Hüreyre *radiyallahu anh*. Peygamber Efendimiz anlatıyor. *Bu'istü*. Ben peygamber gönderildim. *Bi-cevami'i'l-kelim*. Az, kısa, birkaç kelimeyle çok güzel sözler söyleme kabiliyetiyle gönderildim. Bu hadîs-i şerîflerde böyle birkaç kelime ile ne güzel mânâlar anlatıyor Peygamber Efendimiz. Bu, Allah

tarafından verilmiş bir meziyet, kabiliyet. Efendimiz Arab'ın, Acem'in en fasihi idi, en güzel konuşanı idi. Araplar şaşırırdı, "Bunları nereden öğrendin ya Resûlallah? Biz bu kelimeleri ilk defa senden duyuyoruz." derlerdi. Çok güzel konuşurdu. Ve çok tesirli konuşurdu tane tane konuşurdu, harfler sayılacak gibi konuşurdu.

Bana bu kabiliyet verildi diyor Peygamber Efendimiz. *Âmennâ ve saddaknâ*, hadîs-i şerîflerini biliyoruz, başımızın tacıdır. Hakikaten hayatımızın en güzel prensipleri, inciler gibi ağzından dökülmüş. Torbalara doldurulan cevherler gibi kitaplara yazılmış. Bize kadar gelmiş elhamdülillah. Her birisi cevher.

Düşmanımın kalbine korku salmakla mansur kıldım ben. Yani Allah bana öyle bir meziyet verdi ki benim düşmanıma benim korkum gider. Onun kalbini tesir altına alır, titretir. Bu hadîs-i şerîfte söylenmiyor ama 1 aylık mesafedeki düşman. Peygamber Efendimiz burada duruyor; düşman bir aylık uzaklıkta, bir ay sonra gelinecek yolda. Peygamber Efendimiz'in heybeti, korkusu o herifin kalbini hoplatır, yüreğini ağzına getirir. Efen-

dimiz'in meziyeti bu. Efendimiz'in şevketi bu, Efendimiz'in mehabeti bu.

Peygamber Efendimiz güzeller güzeli idi. Dünyanın en güzel insanı. Hepsi aşıktı Peygamber Efendimiz'e, sahabesinin hepsi aşık *rıdvanullahi aleyhim ecmaîn*.

Onu anlatmak isteyen derdi ki; ondan önce de ondan sonra da onun gibisini hiç görmedim. Öyle bir insandı yani emsalsiz bir insandı. Ama bir de heybeti vardı. Kapıdan gelen Resûlullah Efendimiz'i bir gördü mü tir tir titremeye başladılar, var böyle misaller. Kapıdan giriyor, Resûlullah karşısında eli ayağı titremeye başlıyor. "Korkma, ben melik değilim, hükümdar değilim." filan diyor. Tabii ilk önce heybeti tesir ederdi Peygamber Efendimiz'in. Konuştukça da sözü sohbeti eritirdi insanları. Ve sonunda hepsi aşık olurdu. Hepsi hayran olurdu. İşte Peygamber Efendimiz'e verilen bir meziyet de düşmanı bir aylık mesafeden Efendimiz'den korkardı titrerdi. Böyle heybeti vardı.

Bu heybet mü'min-i kâmillerde de vardır Peygamber Efendimiz'den miras olarak. Onların da heybeti vardır, alimallah kimse gık

diyemez. Heybetli ak sakalıyla, beyaz kavu-
ğuyla yürür geçer kimse gık diyemez. Ve müs-
lüman mücahitlerden öyle korkar düşmanlar,
ödleri patlar.

*Sübhâne Rabbike Rabbi'l-izzeti ammâ
yesîfûn ve selamün ale'l-mürselîn. Ve'l-
hamdü lillahi Rabbi'l-âlemîn. el-Fâtiha.*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

Akçakoca/ Sakarya

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak
için tıklayınız.](#)

